

UUS EESTI DISAIN: DARJA POPOLITOVA

Küsis **Mariliis Möttus**

Darja Popolitova. Foto: Tatjana Rukavitsõna

Eelmisel aastal koos **Sofja Hallikuga** SA Noor Ehe stipendiumi pälvinud ehtekunstnik Darja Popolitova on suutnud kujundada endale noorest east hoolimata äratuntava käekirja – tema ehted oleks justkui saadetud Maale teiselt planeedilt ning neist peegeldub erootilisust ja androfüünsust. Oma töötahet on ta võrrelnud roosi viimise-ga anesteesia mõju alla, luues seeläbi midagi kaunist ilma piina tekitamata. See kujund ripub naise tööde kohal ehk ka kõige võimsamalt – ilu, ulm ja teravad okkad.

Oma kollektsioonide kirjeldamisel on sul üsna poeetiline ning läbimõeldud lähenemine. Kas need kontseptsioonid tekivad tavaliselt protsessi käigus või juba enne?

Jah, põnev on vaadata, kuidas töö tajumine seda kirjeldades muutub, kuna asi ei leia enda võlu ainult tehnoloogias või loogikas, vaid ka sõnades.

Ent ükski idee ei sünni niisama – sa kasvad vaimult, olles ümbritsetud inspiratsiooniallikatest ja mõtetest õhus. Selleks et teha õige valik, tuleb sellele palju kaasa aidata, otsida nii sõnadest, materjalist kui ka tehnikast tugisambaid. Seda ei mõtle lihtsalt välja. Uurimise ja eksperimendi käigus tuleb ideed ning materjali kogu aeg omavahel võrrelda. Selleks peab ideid aga palju olema, mitte lihtsalt tegema teoks esimest tekkinud mõtet. Tuleb esitada küsimusi, lugeda, tunnetada iseend ja elu tukseid – küll siis sünnib midagi uut (eks me ju ootame kunstilt alati uut).

Praegu on tendents rääkida ehetele omistatud väest. Kas sinu arvates on selline asi olemas ning kuidas ehe selle omandab?

Ehtekunsti sattumine on fataalne. See juhtub, haarab ja võtab kaasa nagu armastus. Kuidas saab vältida armastust? Kui sa ei armasta, oled sa mõttetu, hääletu. See häääl kõlab üha tugevamalt, võrdväärselt nende inimeste hulgaga, kes on ehtekunsti armunud.

Oled tegelema palju ka androfüünsuse temaatikaga ehk sellega, et ehtel ei ole piiritletud sugu. Mis sind selles teemas paelub ning kas see on sinu arvates suund, kuhu ehtekunst võiks ka üldiselt liikuda?

Kui me räägime androfüünsusest, siis ma arvan, et peame silmas midagi figuratiivsemat, kui seda on miski, mis on mõeldud kahele sugupoolele. Minu jaoks on androfüünsus isiku terviklikkuse taastamine. Seetõttu võtsin ma nn hübriidmaterjalid, kus kaks vastandlikku substantsi on ühte sulanud. Ühtlasi on androfüünsuse ümberkujundamise printsiipi näidatud tehnika kaudu: käsitsi loodud savivormid on skannitud 3D-rakendusega ja teisendatud digitaalseteks failideks, mille masinad (programmeeritud freesid) on välja lõiganud.

Muidugi, olemas on palju suundi, mis on globaalselt laialdased. Igavesed kontseptsioonid, nagu seda on sugu, armastus või androfüünsus, ei ole uued, aga need on üsna suhtelised ja nende pale muutub läbi aja. Tänu neile, kes puudutavad antud kontseptsioone, sünnib kunstis midagi uut. Erinevates peades, planeedi erinevates punktides tekivad sünergilised sähvatused. Lisaks minule käsitlevad seda teemat näiteks kunstnikud **Matt Lambert** ja **Edgar Mosa**. Ehe on elutähtis osa globaalsest narratiivist – see põimib, täiustab ja ristib meid.

Sa oled öelnud, et ehted sümboliseerivad inimesekesolemist. Mida sa sellega mõtled?

Nii nagu olemisel, on ehtel füüsiline ja mentaalne aspekt. See on mateeriapõhine, kuid sünnib kultuuris. See pulseerib ja kajastab olevikku ning selle tajumine muutub vastavalt aja näole.

Ka olemine võib muutuda maiseks, rutiinseks, kon-

serveeritud lihatükiks. On kurvastav, kui see juhtub ehte loomisel (see on juba lihtsalt tootmine). Olemise kõige viljakam ja nauditavam osa on hing, üllatus!

Kasutad oma töödes väga huvitavaid materjale ning oled töötanud isegi laboratooriumides kasvatatud kividega. Mis sind materjali puhul kõige enam köidab?

Hübriidmaterjalil on kõikimõeldavad ülimald omadused. Kui puudutad tema pinda piisavalt kaua, hakkad tundma terviklikkust – naturaalse ja sünteetilise vastandite summat, mis on sulatatud ühtseks ja homogeenseks mateeriaks. Need omavad täiuslikku atmosfääri, on stabiilsed ja eneseküllased.

Üks smaragd, mida kasutasin prossi tegemisel, oli kasvatatud Sillamäel perioodil, mil linna peeti põlevkivi töötlemise tõttu salalinnaks ning tuumapommimaterjali saamiskohaks. Neid smaragde kasutati kosmilise tehnoloogia laserisüsteemides.

Kasutan neid aineid, mis loovad minu töös tähenduse. Laboratoorselt kasvatatud kivide või teiste hübriidmaterjalide puhul loobki tähenduse see, et neid ei ole loonud kontrollimatu looduslik stiimia, vaid need on sündinud tänu inimese kohalolule.

Rõhud oma tööde puhul ka sellele, et ehe suudab manifesteerida inimese seksuaalsust. Kuidas see toimib?

Seksuaalsus on inimest läbiv stiimia ning ilma selleta on isiksus minu jaoks ebahuvitav. On inimesi, kes teevad mingeid standardvalikuid, kuid ka neid, kelle jaoks reegleid ei eksisteeri, ja see on tore, sest ehte „seksuaalsus“ selles seisnebki.

Kas sa ise kannad enda tehtud ehteid? On sul mõni eriti sümbolne ja armsaks saanud ese?

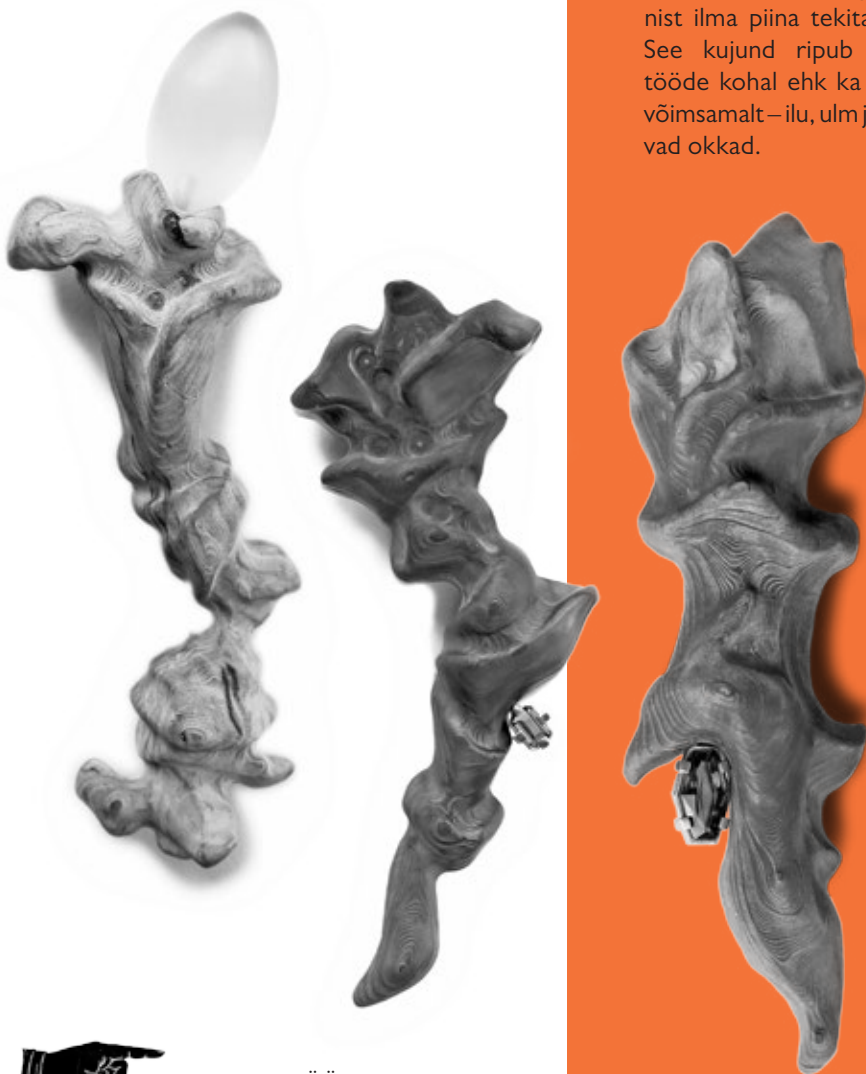
Fakt, et ma kannan oma ehteid kogu aeg mõtetes, on minu arvates täiesti piisav. Kuid püüan osta ehteid kolleegidelt ja kanda neid. Armsateks on saanud Urmas Lüüsi emailitud potikildudest ristikujuline pross, Sille Luiga kõrvarõngad, mis on valmistatud kahesendistest, ning Hans-Otto Ojaste õllekorgist kohrutatud pross.

Mille kallal sa praegu töötad?

Mul on 2017. aasta sügisel ees sooloniäitus galeriis HOP. Selle pealkiri on „Eros Loading“. Eros on ere armastuse kontseptsioon, sugude intiimne suhtlus, ka armastuse jumal, kes tähistas vanakreeka õpetuse järgi terviklikkuse murdmist. „Loading“ on sõna, mis kirjeldab arvutiprogrammi laadimisprotsessi.

Hakkan mängima 3D-võtetega ning selliste materjalidega nagu räni monokristallid ja räniplaadid (alusmaterjal, mida kasutatakse peaaegu kõigis elektroonikaseadmetes ning mis on ehk olnud viimastel aastakümnetel olulisim tehnoloogiline materjal; „räni-ajastu“).

Totaalne androfüünsus, fragmentaarne Eros – puhas digitaalse kultuuri kontseptsioon. Sarnaselt kasutajaga, kes rändab mittelineaarselt läbi internetivõrgustiku, kaotab armunud inimene korrastatuse tunde. See on see, mida Roland Barthes kirjeldas Erose loomuse puhul: ta on keegi, kes ei tunne rahu; ta uitab ja rändab.

Fotod ehetest: Darja Popolitova

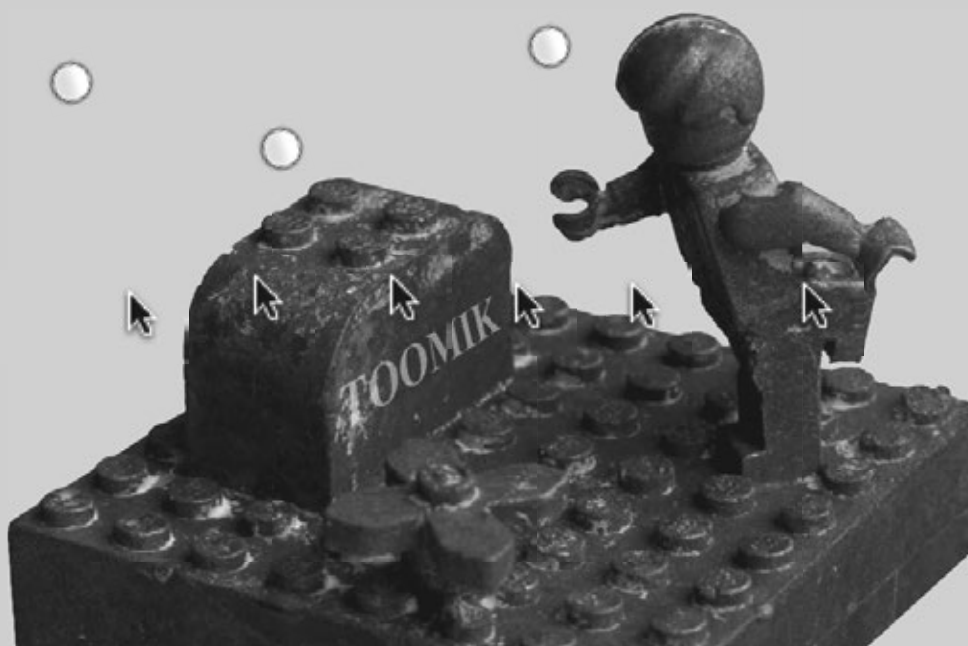

TUTVU DARJA TÖÖDEGA
AADRESSIL POPOLITOVA.COM

Kaasaegne kunst?!

Liitu kaasaegse kunsti uudiskirjaga ja saad teada:

cca.ee/liitu

Mikko Madisson "Tants isa haua" (2010)